

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Enerji Nakil Yolları Stratejik Önemi ve Çatışmaları “Kuzey Akım-2” Hattı

22/2/2022 geçen salı günü uluslararası ajanslar, Almanya Başbakanı Olaf Scholz'un Rusya ile “Kuzey Akımı-2” doğalgaz boru hattının onayını askıya aldığını ve olası ek yaptırımlar konusunda uyardığını aktardı. Bu yorum, Moskova'nın doğu Ukrayna'daki iki ayrılıkçı bölgeyi tanımasına bir yanıt olarak geldi. (El-Hurra ve Fransa 24 Ajansı). Aynı başbakan, 17 Aralık 2021'de “Kuzey Akım-2” doğalgaz boru hattının işletilmesini iptal etmeyi ya da Ukrayna krizine bağlamayı reddettiğini açıklamış ve bunu siyasetle hiçbir ilgisi olmayan bir ekonomik proje olarak tanımlamıştı. (Alman DW Ajansı).

Bu haber, Ukrayna üzerinde devam eden küresel çatışmanın tam ortasında geldi. Her ne kadar söz konusu çatışma meselesi, büyük ülkelerden oluşan tarafların ağırlığı, uluslararası tutuma, dahası tüm genel sisteme etki edecek hayati bir çatışma olması, uluslararası kutuplaşmalar ve uluslararası taraflar ve çelişki noktasına kadar varan farklı olasılıklar üzerindeki açık yansımaları açısından çok daha az önemli olsa da, buna rağmen petrol ve doğalgaz, bunların kaynakları ve nakil yolları ve bunun uluslararası durumlara ve ilişkilere etkisi gibi enerjinin önemi bakımından yine de çok önemli olmaya devam edecektir.

Enerji ve yolları çetrefilli ve karmaşık bir konudur. Bu yüzden çalışmaların konusu olduğu gibi siyasi çatışmanın tüm araç ve imkanlarıyla ve bazen de geleneksel savaşlarla çatışmaların konusudur ve daha tehlikeli bir duruma da dönüşebilir. Bu nedenle bu yorum, genel olarak enerji nakil yollarının ve özel olarak da Nord Stream-2 veya Kuzey Akım-2 hattının siyasi ve ekonomik önemi ile sınırlı olacaktır; yani bunun üzerindeki çatışmanın boyutunu ve yararlanıcılarına sağladığı ekonomik güç, Rusya'nın Avrupa üzerindeki siyasi nüfuzu ve Amerika'nın onun üzerindeki hakimiyetinin zayıflaması açısından önemini göstermek için olacaktır.

Petrol ve doğalgaz nakil yollarının önemi

Petrol ve doğalgaz, fabrikalar ve makineler, askeri araçlar, uzay araçları ve kara, deniz ve hava yoluyla diğer yerel ve uluslararası ulaşım araçlarının yanı sıra ısıtma, aydınlatma ve diğer ev içi ve sivil kullanımlar için bugün dünyada, özellikle de sanayileşmiş ve gelişmiş ülkeler için hala en önemli enerji kaynaklarından biridir. Dolayısıyla bu kaynaklar sadece ticari bir emtia değil, bilakis stratejik bir emtia olup bugün onlara olan ihtiyaç vücudun kana olan ihtiyacı gibidir ve bunları elde etmenin ve akışının devamlılığı için savaşlar başlatmayı ve kan dökmeyi bile gerektirebilir. Bu nedenle başta Amerika olmak üzere büyük ülkeler, uluslararası barış ve güvenlik üzerindeki etkilerinden dolayı bunların küresel bir emtia olması itibarıyla büyük rezervlere sahip olan ülkelere baskı uygulamaktadır. Dolayısıyla petrol ve doğalgaza olan acil ihtiyaç ve bunlar üzerindeki rekabet nedeniyle, bu ülkeler üzerinde uluslararası çatışmaların bir nedeni haline gelmiştir.

Nitekim bu enerji, finansal zenginliğe sahip olan ülkelere, inşaat, ticaret ve tüketimi canlandıran bir kaynak sağladığı gibi bunu ülkeler arası bir durum haline getirmiş ve bunları ithal eden ülkeler için ise artan üretim, rekabet, ekonomik güç ve denetim sağlamıştır. Bu nedenle üretim ve ihracatın devamlılığı ve tüketim yerlerine erişimi

bakımından her iki taraf için de büyük önem taşımaktadır. Bu yüzden üretim yapamayan ve satamayan ülkeler ekonomik olarak gerilemekte, yeterli enerji elde edemeyenlerin üretimi ve ilerlemesi sekteye uğramakta ve uluslararası konumu gerilemekte, bu da hem ihracatçı hem de ithalatçı ülkeler için bir güvenlik tehdidi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle enerji güvenliği ifadesi; çıkarılmasının ve üretiminin güvence altına alınması, ardından dünyanın tüm kıtalarına ve ülkelere ve bu ülkelerdeki ulaşım ve tedarik yollarının güvence altına alınması da dahil ihracat ve erişimin de güvence altına alınması anlamına gelmektedir. Ayrıca doğalgaz, petrole nazaran ayrıcalıklı bir öneme sahiptir. Bu yüzden kıtalararası boru hatları, yeni enerji arterleri olarak adlandırılmaktadır.

Bu nedenle ulaşım hatlarının güvence altına alınması, sadece ticari ve ekonomik değil, siyasi bir eylemdir ve bunun önemi, enerji maddesinin öneminden daha fazladır. Bu tedarikler, bu ticaretin kara veya su üzerinden geçtiği ülkeler gibi ihracatçı ve ithalatçı dışındaki ek tarafların da buna dahil olması nedeniyle petrol ve doğalgaz ticaretinin karmaşıklığına katkıda bulunmaktadır.

Petrol ve doğalgaz savaşları

Petrol üreten ülkelerin çeşitli listeleri, ABD ve Rusya'nın dönüşümlü olarak en üretken ülkeler olduklarını ve bunları Suudi Arabistan'ın izlediğini göstermektedir. Tüketim açısından ise listenin başında Amerika, ardından Çin gelmekte ve bu ikisi, en büyük üreticiler arasında yer almalarına rağmen aynı zamanda en fazla ithalatçısı olan ülkelerdir ve bunları Hindistan, Japonya, Suudi Arabistan ve Rusya izlemektedir. Doğalgaza gelince; 2019 yılı için üretim açısından en büyük ülkeler sırasıyla şunlardır: Amerika, Rusya, İran ve Çin... Tüketim açısından olana gelince; birinci sırada Amerika gelmekte, onu Rusya takip etmekte ve Çin ise geride kalmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinin toplam tüketimi ise Amerika'dan sonra ve Rusya'dan önce gelmektedir. Ayrıca küresel ticaret rekabetlerinde en fazla etkiye sahip olan ve petrol ve gaz konusundaki siyasi çatışmalara ilgi duyan ülkeler, bunlardan herhangi birini en çok ihraç eden veya ithal eden ülkelerdir. En önemli ihracatçı ülkeler, petrol açısından başta Suudi Arabistan olmak üzere Arap Körfezi bölgesi ülkeleri olup bunları Irak izlemekte ve doğalgaz açısından ise Katar ve Rusya'dır. En önemli ithalatçı ülkeler de ABD, Avrupa Birliği ülkeleri ve Çin'dir. Nitekim bu yüzyılın başında Doğu Akdeniz'de büyük miktarlarda doğalgazın keşfedilmesi, nüfuz elde etmek ve zenginliğini ele geçirmek amacıyla bölgeyi büyük ülkelerin odak noktası haline getirmiştir.

Bu nedenle petrol ve gaz savaşları, ilerleme, öncelik veya nüfuzun kontrolü ve genişletilmesi adına ekonomik planlama ve siyasi çatışma anlamına gelmektedir. Ancak bunlar, ağırlıklı olarak ABD, Rusya, Çin ve başlıca Avrupa Birliği ülkeleri gibi büyük ülkeler tarafından üretilmekte ve ihracat ve transit ülkeleri de bundan ekonomik ve politik olarak yararlanmaktadırlar. Bugün bu projelerle ilgili en önemli çatışmalar, Amerika ile Rusya arasında olmaktadır. Çin ise, özellikle küresel ölçekte rekabetçi ekonomik ve teknolojik yükselişinden sonra ve Kuşak Yol veya Tek Kuşak Tek Yol olarak adlandırılan projesi gibi devasa küresel projesini uygulamaya başladıktan sonra bu hususta önemli bir taraf olmaya adaydır. Günümüzde bu savaşların en belirgin özelliklerinden biri, yol ve enerji nakil araçlarının yapımına yönelik devasa projelerdir.

Bu projelerden en önemlileri şunlardır: Nabucco Hattı Projesi, Güney Akım, Türk Akım, Mavi Akım, Güney Kafkasya Hattı, Tanab Hattı, TAP Hattı, Kuzey Akım-1 ve Kuzey Akım-2 projeleri ve son ikisi de Nord Stream-1 ve Nord Stream-2 projesidir.

Aşağıda bu projelerin kısa bir açıklaması yer almaktadır:

Nabucco Hattı

Nabucco hattı düşüncesi, 2002 yılında ortaya çıkmış olup Orta Asya ve Kafkaslardan doğalgaz boru hatlarıyla Özbekistan ve Kazakistan'dan boru hattının ana tedarikçisi olan Türkmenistan'a taşımak için yapılan 3.300 km uzunluğundaki bir hattır. Daha sonra Hazar Denizi üzerinden Batı'ya, boru hattına da gaz tedarik eden Azerbaycan'a gitmekte, sonra Kafkaslar üzerinden Gürcistan'a, oradan da gazın Avrupa'ya geçtiği Türkiye güzergahına devam etmektedir. Böylece Bulgaristan, Romanya, Macaristan ve Avusturya güzergahına doğru devam etmektedir. Bu şekilde Rus topraklarından kaçınıldığı gibi buradan ithalatı da azalmaktadır.

Bu hat, rekabetin yoğunluğunu, ekonomik ve politik çatışmayı ifade eden en net projelerden biridir. Bunun inşa edilmesi, Avrupa'nın enerji güvenliğini sağlamak amacıyla Avrupa ülkeleri tarafından önerilmiştir; bunu ise Avrupa'nın enerji ithalatına acil ihtiyacı olmasından, bu hususta büyük ölçüde Rusya'ya bağımlı olmasından ve bunu da Rusya'ya, birçok konuda ve durumda kendisine baskı yapma olanağı sağlamasından dolayı önermiştir. Bu hattın düşüncesi, Rusya topraklarından geçmeden Rusya dışındaki ülkelerden Avrupa'ya gaz tedarik etmektir. Zira Rusya'nın, o dönemde Rus enerjisinin Avrupa'ya naklinde en önemli geçiş noktası olan Ukrayna ile tekrarlanan anlaşmazlıkları nedeniyle buna ihtiyaç olduğuna dair kanaat artmıştır. Zira bu anlaşmazlıktan kaynaklanan Rus baskıları, 2006'da aralarında çıkan gaz krizi ve 2009'da kış mevsiminde Rusya ile Ukrayna arasındaki çatışma Avrupa'ya zarar vermiş ve bu da Avrupa'ya gaz tedarikinin durmasına yol açmıştır. Bu nedenle Nabucco boru hattı, Rus gazına olan bağımlılığı azaltmak için bir aciliyet kazanmıştır. Amerika'nın bu projeye yönelik hedeflerinden biri, Rusya'ya darbe indirmektir. Nitekim bunu uygulamaya çalışmış, Avrupa Komisyonu bu yolda ilerlemiş, buna yönelik çalışma ve para sağlamış ve NATO da buna destek vermişti. Dolayısıyla bunu uygulamak için Temmuz 2009'da da bir anlaşma imzalandı. Bu projenin Rus-Amerikan çatışmasının bir parçası olduğu bir sır değildir; bu nedenle Rusya buna şiddetle karşı çıktı ve bu projeyi iptal etti. Bunun öncesinde de ABD ve bazı Avrupa ülkeleri, Avrupa'ya Rus gazı tedarik etmeye yönelik büyük bir Rus projesi olan "Güney Akım" boru hattını iptal etmişti.

Güney akım veya South Stream projesi:

Rus gazını Karadeniz ve Bulgaristan üzerinden güney ve orta Avrupa'ya taşıyan en önemli Rus boru hatlarından biridir. Rusya'nın bu hattı inşa etme nedenlerinden biri, Ukrayna topraklarından kaçınmak ve Rus gazının ilgili Avrupa ülkelerine akışının kesintiye uğramamasını sağlamaktır. Bunun nedeni de başta 2009 çatışması olmak üzere Rusya ile Ukrayna arasında tekrarlanan çatışmalar ve aynı şekilde gaz ihracatını durdurmayı amaçlayan Nabucco boru hattına karşı verilen mücadeledir.

Bulgaristan, Macaristan, Avusturya, İtalya, Hırvatistan ve Sırbistan'a tedarik sağlayacak şekilde yılda 63 milyar metre küp kapasiteye ulaşan ve dört boru hattına dağıtılan bu hattın, Karadeniz boyunca 930 km uzunluğunda olması planlanmıştır. Bu hattın Bulgaristan için önemine ve ekonomik getirisine rağmen Amerika ve Avrupa Komisyonu'nun baskısıyla, kendi toprakları üzerinden uzanmasını durdurmuştur. Daha sonra bu hat ile Nabucco hattı arasındaki güçlü çatışma, iki hattın da devre dışı kalmasıyla son bulmuştur.

Rusya ve Amerika arasındaki bu çatışmalar, Avrupa ülkelerinin bu projelerle ilgili farklı çıkar ve korkularına göre bölündüklerini ortaya çıkarmıştır. Avrupa'nın Rus gazına olan ihtiyacı Rusya'nın üzerinde baskı kurmasını sağlasa da Avrupa, Rusya ile olan mücadelesinde Amerika'nın yanında yer alamaz. Çünkü kendisine yönelik gaz

akışının durmasından zarar görür. Ayrıca Avrupa, kendisini Amerika'nın yanında güvende hissetmemekte ve Rus baskısından kurtulmasının kendi çıkarından çok Amerika'nın çıkarına olacağını ve bunun ise kendisi için daha tehlikeli olabileceğini bilmektedir.

Türk Akımı ve Mavi Akım

Güney Akım hattının başarısızlığı ortaya çıkmasının ardından Rusya, hızla Türk Akımı hattını açıkladı; bu ise doğalgazının güney ve doğu Avrupa'ya akışını sürdürerek Rusya'nın ekonomisini ve çıkarlarını korumak ve bu siyasi savaşlarda Amerika ve bazı Avrupa ülkelerine karşı koymak içindir. Türk Akımı düşüncesi, Rusya'dan üçüncü bir ülkeden geçmeden gazın Karadeniz üzerinden Türkiye'ye geçişine ve ardından da Türkiye sınırı üzerinden Yunanistan'a geçerek Avrupa'ya dağıtılmasına dayanmaktadır. Dolayısıyla bu proje, ekonomik ve siyasi açıdan Türkiye için de büyük bir önem taşımaktadır.

Mavi Akım veya Blue Stream'a gelince: 1213 km uzunluğundaki bir boru hattı olup, üçüncü bir ülkenin topraklarından geçişinden kaçınmak için Türkiye'ye, Rus anakarasından doğrudan Karadeniz üzerinden Türk anakarasına gaz sağlayan bir boru hattıdır. Nitekim pompalanması 2003 yılında başlamış olup Rusya'dan, Ukrayna, Moldova, Romanya ve Bulgaristan topraklarından geçiş sağlayan Balkan Hattı adı verilen başka bir hat ile birlikte çalışmaktadır. Dolayısıyla bu hatlar, Türkiye'nin tüketimi içindir. Rusya'nın Güney Akım boru hattının engellendiğini teyit etmesinin ardından Putin, 2014 yılında Mavi Akım üzerinden Türkiye'ye geçen doğalgaz miktarını artıracığını açıklamıştı. Sanki o, Bulgaristan'ın, Güney Akımın kendi topraklarından geçişini engelleyerek Amerika'ya boyun eğip kaybettiğini ima etmektedir.

Güney Kafkasya, TANAP ve TAP hatları

Doğalgaz tedariki için üç farklı boru hattı veya projeden oluşan bir seri olup farklı dönemlerde inşa edilmiş ve Azerbaycan'da Bakü'den Doğu ve Güney Avrupa'ya ulaşmak için boru hatları birbirine bağlanmıştır; bunlardan ilki, Bakü'den başlayarak Hazar Denizi üzerinden Gürcistan aracılığıyla Türkiye'ye ulaşmak için yapılan Güney Kafkasya hattıdır. İkincisi TANAP boru hattı, yani Gürcistan-Türkiye sınırından başlayan ve doğusundan batıya doğru Türkiye'ye geçerek Anadolu'ya geçiş yapan doğalgaz boru hattıdır. Üçüncüsü TAB hattı, yani Türkiye-Yunanistan sınırından başlayan ve Yunanistan'ı geçip batıdan da Adriyatik Denizi'ni geçerek Avrupa'ya uzanan Trans-Adriyatik boru hattıdır. Bu üç hat, Bakü'de başlayıp Adriyatik'i geçtikten sonra Avrupa'da son bulana kadar uzanan Güney Geçidi olarak da adlandırılmaktadır.

Bu hat silsilesi, Rusya'nın boru hatlarına rakip olan bir hattır ve Rusya ile Azerbaycan arasında bir rekabete yol açmaktadır; çünkü ithalatçı ülkeler, istediği fiyatı dayatan tek bir kaynağın baskılarına rehin kalmamak için gaz ithalat kaynaklarını çeşitlendirmeyi tercih etmektedirler. Zira Avrupa, Rus gazına olan ihtiyacının büyüklüğünden muzdarip olup kendisi için ek seçenekler bulmaya büyük ilgi göstermektedir. Türkiye, Almanya'dan sonra Rus gazını ithal eden ikinci ülkedir. Bu nedenle -Rus gazının kendi topraklarından transit geçişinin bedelini almasına rağmen- gaz kaynaklarını çeşitlendirmede büyük çıkarları vardır.

Kuzey Akım-1, Kuzey Akım-2 veya Nord Stream-1 ve Nord Stream-2

Bunlar, Rusya'nın Avrupa'ya gaz tedarikine yönelik en büyük projelerinden ikisidir; hatları ise Baltık Denizi üzerinden Rusya'dan Almanya'ya uzanmaktadır. Ayrıca bu iki hat, Amerika, Rusya ve Avrupa arasındaki ve Avrupa'nın çeşitli ülkeleri arasındaki

uluslararası ilişkiler ve siyasi çatışmalar üzerindeki etkileri nedeniyle siyasi ve stratejik planlama noktasında önemlidirler. Örneğin Amerika, bu projelerin Rusya'ya Avrupa üzerinde büyük bir nüfuz sağladığını söylemektedir. Bu nedenle onu engellemek için büyük çaba harcamaktadır. Avrupa ülkeleri bu konuda kendi aralarında farklılık göstermekte olup Rus gazını ithal etme ihtiyacı ve çıkarı olan ülkeler de, Amerika'nın kendi üzerlerindeki baskısından ve bu projelerin uygulanmasına katkıda bulunanlara yönelik tehdit ettiği veya uyguladığı yaptırımlardan memnun değildirler. Aslında bu projeler, Rusya için hayati ekonomik ve politik çıkarlar sağlamaktadır.

Rusya'nın bu hatlara yönelik hedefleri arasında, dünyanın birçok ülkesinde veya bölgesinde kendisine bağlı büyük bir gaz boru hattı ağının kurulması yer almaktadır. Bunu da gaz ihracat işlemlerinde bir alternatif olacak esnek bir altyapıya sahip olmak için yapmaktadır. Ayrıca Kuzey Akım hatlarındaki en önemli hedeflerinden biri de, Rus gazının Avrupa'ya taşınmasında Ukrayna'dan vazgeçmektir. Çünkü iki ülkenin siyasi konumları ve çıkarları, birçok tutarsızlık ve çelişkilere konu olmaktadır. Bu nedenle Rusya Ukrayna'ya zarar vermek ve zayıflatmak istemektedir.

"Kuzey Akım" hattı iki hat haline gelmeden önce, Avrupa'ya giden bir kuzey rotayı takip ederek ağırlıklı olarak kuzey ülkelerini beslemektedir. Kuzey Akımı, Alman-Rus Gaz Boru Hattı olarak da bilinen Kuzey Avrupa Gaz Boru Hattı ve Baltık Denizi Gaz Boru Hattı dahil olmak üzere çeşitli isimlerle bilinmektedir. Dolayısıyla en uzun denizaltı boru hattıdır; Baltık Denizi üzerinde Rusya'daki Vyborg'dan başlar ve 1.224 km uzunluğundaki Alman kıyısı olan Greifswald'da sona erer. Yıllık kapasitesi 55 milyar metre küp olup iki paralel şubeye eşit olarak dağıtılmıştır. Nitekim Nisan 2010'da iki şubeden birinin boru montajına başlanmış ve Kasım 2011'de faaliyete geçmiştir. Daha sonra ikinci şube de genişletilerek Kasım 2012'de faaliyete geçmiştir. 2011 yılında, toplam yıllık kapasiteyi 110 metre küpe çıkarmak için bu iki şubenin enerjisini iki ek şube ile desteklemeye yönelik üçüncü ve dördüncü çalışmalar ortaya çıkmıştır. Böylece "Kuzey Akım-1" ve "Kuzey Akım-2" isimleri ortaya çıkmıştır.

Kuzey Akım-2'nin uygulamasına 2018 yılının Ocak ayında başlandı ve 2020 yılının ortalarında faaliyete geçmesi bekleniyordu. Ancak Amerika bu projeye savaştı ve uygulanmasına katkıda bulunan şirketlere ve ülkelere yaptırımlar uygulayarak onu engelledi. Birçok Orta ve Doğu Avrupa ülkesi de bu hattın Rusya'nın bölgedeki etkisini artıracığını öne sürerek buna karşı çıkmıştır. Böylece Kuzey Akım-2 projesi, Amerika ile Rusya arasında güçlü bir siyasi savaşa ve Avrupa ülkelerinin buna ilişkin pozisyonlarının bölünmesine yol açmıştır. Almanya ise onu destekleyen ve ABD'nin iptal etmesi yönündeki baskılarını reddeden ülkelerin ön saflarında yer almaktadır. Ancak tamamlanma tarihi defalarca ertelendi ve tamamlanması için son beklenti tarihi 2021'in sonundan önceydi.

Rusya, Avrupa'ya gaz erişim çıkışlarının çeşitliliğini artırmak için stratejik alternatifler aradı ve hala da aramaya devam etmektedir; bunlardan biri de Rusya ve Almanya'yı birbirine bağlayan, ardından Yunanistan ve İtalya'ya ek olarak Bulgaristan, Sırbistan, Macaristan ve Avusturya'ya geçen "Kuzey Akım" gaz boru hattının inşa edilmesidir. Bu hat ile Rusya aynı anda iki hedefe ulaşmak istemektedir. Birincisi: Ukrayna üzerinden Avrupa'ya geçen gaz hacminin kademeli olarak azaltılması. İkincisi: Rus gazı için önemli bir geçiş ülkesi olarak önemini azaltarak Ukrayna'yı cezalandırmaktır.

Avrupa ülkeleri, kıtanın doğusunda ve merkezinde Rus gazına bağlı olan veya neredeyse tamamen bağlı hale gelecek olan ülkeler üzerinde beklenen ekonomik ve stratejik etkileri nedeniyle "Kuzey Akım-2"den korkmaktadırlar.

ABD-Rusya çatışmasının “Kuzey Akım-2” projesi üzerinde yoğunlaşması ve bunun tehlikesi hakkında sayısız haberler çıkmıştır. Bu haberlerden biri de eski ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo’nun, 21 Eylül 2020’de Washington’un “Kuzey Akım-2” projesinin uygulanmasını engellemek için bir koalisyon kurmak üzere olduğunu açıklamasıdır. Ardından Rus temsilcisi Mikhail Sheremet’in, ABD’nin “Kuzey Akım-2” projesini engelleme çabalarının modern uluslararası ekonomik ilişkiler sistemini baltaladığı, dolayısıyla insanlığın barışçıl varlığını tehlikeye atarak yeni bir soğuk savaşa kaymanın doğrudan yolunu açtığı şeklinde yanıt vermesidir. Ayrıca bir Rus parlamenter, ABD’nin bu projeyi çok net bir amaç için politize ettiğini vurgulamıştır. Bu hedef ise, Avrupa ülkelerine sıvılaştırılmış Amerikan gazı satarak kâr elde etmek ve başarısız ekonomik politikasını düzeltmektir. (EI-Ahd web sitesi)

Washington uzun bir süredir bu projeye katılan herkese yaptırım uygulamakla tehdit etmekte ve onları geniş kapsamlı sonuçlara karşı uyarmaktadır. Nitekim bu tehditleri reddedenler, bunun çok tehlikeli olduğu şeklinde yorum yapmışlardır. Kremlin ve Rus yetkililer de, ABD’nin bu bağlamdaki eylemlerini endişe verici, yaptırımları da yasa dışı olarak nitelendirmişlerdir. Ayrıca Almanya, her zaman olduğu gibi rahatsız olduğunu ve buna kesin olarak karşı çıktığını göstermiş, bu da Başkan Biden’ın yönetimi teslim aldığı anda karşı karşıya kaldığı bir ikilemden bahsetmesine yol açmıştır. Dolayısıyla bu, yeni ABD yönetiminin Almanya ile yakın iş birliğine geri dönmek istediğini ancak “Kuzey Akım-2”nin iki ülke arasındaki ilişkilerde hala bir engel olduğunu göstermektedir.

Nitekim Amerika, Rusya ve Avrupa ülkeleri arasındaki homurdanmalar, anlaşmazlıklar ve çıkarlar çatışması, Amerika ile Almanya arasında bir ekonomik savaşın habercisi olacak şekilde ileri bir aşamaya ulaşmış ve Amerika, Moskova’ya Avrupa üzerinde ekonomik ve siyasi nüfuz kazandırdıkları bahanesiyle Alman şirketlerini cezalandırmakla ve Avrupa Birliği’nde enerji güvenliğini baltalamakla tehdit etmiştir. Bunun üzerine Avrupa, enerji politikasının ABD’de değil, Avrupa’da belirlendiğini teyit eden yüksek düzeyde açıklamaları yayınlanmıştır. Nitekim Almanlar ve Ruslar, Avrupalılar da dahil olmak üzere proje üzerinde çalışan tüm şirketlerin uygulamayı tamamlamaya kararlı olduklarını vurgulamışlardır. Dahası Almanya Şansölyesi Schulz daha iki ay önce, Nord Stream-2’nin ekonomik bir proje olduğunu ve Ukrayna’da devam eden çatışmayla hiçbir ilgisinin olmadığını açıklamıştır.

Bu nedenle birkaç gün önce projenin askıya alındığını açıklaması, ABD ve başkanı Biden için büyük bir zafer sayılır. Ama bu askıya almanın iptali olasılığı geçerliliğini korumakta ve beklenmektedir de. Nitekim Almanya’da ve bazı Avrupa ülkelerinde, bu projeyi, yani Nord Stream-2’yi iptal etmeyi reddeden, dolayısıyla gürültülü, stresli ve olağandışı uluslararası ve bölgesel koşullarda yayınlanan bu bildirgeyi reddeden eğilimlerin olması da beklenmektedir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Dr. Mahmud Abdulhâdi